YENİ PARTİ

T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22.10.2026
Sayı: 227

10/4886

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de halk sağlığını koruyan, eşitlikçi ve ekolojik açıdan sürdürülebilir bir gıda sisteminin oluşturulması; yüksek gıda enflasyonunun yol açtığı beslenme yetersizliklerinin, tarımsal üretimdeki su israfının ve gıda güvenliği denetimsizliklerinin kapsamlı olarak araştırılması ve ulusal gıda egemenliğini güçlendirecek kamusal politikaların saptanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 15.10.2026

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Nail Çiler
Kocaeli Mv

Evrim Karabat
Aydın Mv

Ümit Özlale
İzmir Mv.

Cemil Taşcıer
Ankara Mv.

Dr. Ayşen Yan
Ankara Mv

Şerafettin Arpacı
Denizli Mv.

Utku Çakırözer
Eskişehir Mv.

Mahmut Toğrul
Sakarya

Namık Tan
İstanbul Mv.

Alpay Tanrısever

Fatih Özcan
Düzce Mv.

Fahrettin Özbaran
Kırklareli Mv.

T.B.M.M. YENİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI 2026

Nurhayat Altaca Kayışoğlu
Bursa

Turan Taşkın Özer
İstanbul Mv.

GEREKÇE

Sağlıklı, yeterli ve güvenli gıdaya erişim en temel insan hakkıdır. Sağlıklı ve sürdürülebilir bir gıda sistemi; insan sağlığını optimize ederken çevresel, ekonomik ve sosyal açıdan dünyaya zarar vermeyen, gelecek kuşakların gıda güvenliğini güvence altına alan çok boyutlu bir yapıyı kapsamalıdır. Ancak son yıllarda küresel gıda sistemleri hem insan sağlığı hem de çevresel sürdürülebilirlik açısından derin bir kriz yaşamaktadır. Bilimsel raporlar, mevcut gıda üretim ve tüketim kalıplarının her yıl milyonlarca önlenebilir erken ölüme yol açtığını; aşırı işlenmiş gıdaların obezite, diyabet ve kalp-damar hastalıklarını tetiklediğini ortaya koymaktadır.

Sağlıklı ve sürdürülebilir bir gıda sistemini, salt tarımsal bir üretim konusu olarak değil; ekonomik refah, sosyal adalet ve gezegenin sağlığı ile doğrudan bağlantılı bütüncül bir ekosistem olarak ele almak gerekir. Bir gıda sisteminin "sürdürülebilir" kabul edilebilmesi için küçük ölçekli çiftçiler, aile işletmeleri ve tarım işçileri için yeterli bir geçim kaynağı olması; toplumun tüm kesimlerinin besleyici, kültürel olarak uygun ve güvenli gıdaya fiziksel ve ekonomik erişiminin kesintisiz sağlanması ve iklim, su, toprak ve biyoçeşitlilik üzerinde nötr ya da olumlu bir etki bırakması gerekmektedir.

Türkiye'de gıda sistemi, toplumun büyük çoğunluğu için yetersizdir. Yüksek gıda enflasyonu ve gelir eşitsizliği, özellikle dar gelirli haneleri besin değeri düşük, ucuz ve sağlıksız gıdalara mahkûm etmiştir. Taze sebze, meyve ve kaliteli protein tüketimi belirgin biçimde azalırken; şeker, doymuş yağ ve tuz tüketiminde azalma söz konusu değildir. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre ülkemizde erişkin obezite oranı yüzde 30'un üzerine çıkmış, ölümlerin yüzde 36'sından fazlası kardiyovasküler hastalıklardan kaynaklanır hale gelmiştir.

Tarımsal üretim süreçleri de ağır ekolojik tehditler barındırmaktadır. Türkiye'de yıllık su tüketiminin yaklaşık yüzde 77'si tarımda gerçekleşmekte ve bunun önemli bir bölümü vahşi sulama yöntemleri nedeniyle heba edilmektedir. İç ve Güneydoğu Anadolu başta olmak üzere havzalardaki yeraltı su seviyelerinin çekilmesi gıda arz güvenliğini sarsmaktadır. Aşırı kimyasal gübre ve pestisit kullanımı su kaynaklarını kirletirken; toprakta biriken kurşun, arsenik ve kadmiyum gibi ağır metaller doğrudan gıda zincirine sızmaktadır.

Öte yandan, tarladan sofraya kadar olan zincirde üretilen gıdaların bir kısmının israf edilmesi de küresel ve ulusal bir sorundur. Türkiye'de yıllık kişi başına düşen gıda israfının 102 kilogram seviyesine ulaştığı tahmin edilmektedir. Piyasada trans yağlar, gıda katkı maddeleri ve etiket doğruluğu konusundaki kamusal denetimler ise son derece yetersizdir.

Gelecek kuşakların beslenme ve gıda güvenliği haklarını tehlikeye atmadan, bugünün nüfusunu sağlıklı gıdayla buluşturan ve bunu yaparken doğaya zarar vermeyen bir gıda sistemine ihtiyacımız var.

Bu gerekçelerle; TBMM bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurularak, gıda enflasyonunun halk sağlığına etkilerini değerlendirmek, tarımsal kaynakları korumak ve güvenli beslenmeyi güvenceye almak amacıyla "Türkiye'de Sürdürülebilir ve Sağlıklı Bir Gıda Sistemi Oluşturulması" konulu bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulması için gereğini arz ederiz.

227 SAYILI ARAŞTIRMA ÖNERGESİ İMZA ÇİZELGESİ

1	İLHAN KARAŞU	Sivas MV	
2	Metin İLHAN	Kırşehir MV.	
3	Suat Özçağdaş	İstanbul MV	
4	Hasan ÖZTÜRK	Bursa	
5	Seyit Taran	Ordu	
6	A. Tuncay ÖZKAN	İzmir	
7	Av. Dr. M. Serkan TANRIKULU	Diyarbakır	
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

T.B.M.M. YENİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI 2026